

NORME

privind protecția mediului ca urmare a impactului drum–mediu înconjurător

CAPITOLUL 1

Generalități

1.1 Prezentele norme au fost elaborate în conformitate cu art. 37 din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor.

1.2 Conform Legii protecției mediului nr. 137/1995, sunt necesare studii de impact pentru orice lucrare de infrastructură rutieră, care poate avea un impact asupra mediului prin natura, dimensiunea sau amplasarea sa. Procedura de întocmire a studiului de impact și a bilanțurilor de mediu se desfășoară conform Ordinului ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 125/1996 pentru aprobarea Procedurii de reglementare a activităților economice și sociale cu impact asupra mediului înconjurător.

1.3 Lucrările de infrastructură rutieră au impacturi directe și indirecte, pozitive și negative sau cumulate asupra mediului înconjurător. La elaborarea proiectelor se respectă prevederile Legii nr. 137/1995, al cărei obiect îl constituie reglementarea protecției mediului, obiectiv de interes public major, pe baza principiilor și elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă a societății.

Definiții:

• *mediu* — ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul și subsolul, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv valorile materiale și spirituale;

• *factor de impact* — componentă a activității umane, care produce efecte asupra mediului înconjurător;

• *impact asupra mediului* — afectarea caracteristicilor fizico-chimice și structurale ale componentelor naturale ale mediului, reducerea diversității și productivității biologice a ecosistemelor naturale și antropizate, afectarea echilibrului ecologic și a calității vieții, cauzată, în principal, de poluarea apei, atmosferei și solului, supraexploatarea resurselor, gospodărirea și valorificarea lor deficitară, ca și prin amenajarea necorespunzătoare a teritoriului.

Factorii de impact pot fi:

• *emisii* — poluare directă a mediului ca efect al traficului;

• *rezultați* — poluare directă a mediului ca efect al activității de întreținere și exploatare a infrastructurii rutiere.

1.4 Modalitățile de implementare a principiilor și elementelor strategice pentru protecția mediului sunt:

— armonizarea programelor de dezvoltare a drumurilor cu politicile de protecție a mediului;

— obligativitatea procedurii de evaluare a impactului drumului asupra mediului, în faza inițială a proiectelor, programelor sau activităților.

Evaluarea impactului asupra mediului cuprinde următoarele etape:

a) studiul situației existente a factorilor de impact, înaintea începerii lucrărilor de construcție a drumurilor, va permite administratorului drumului să prevadă în faza de proiectare măsurile de protecție necesare. Procesul de evaluare a impactului trebuie să se desfășoare concomitent cu fazele de proiectare. Documentațiile tehnice pe baza cărora se solicită acordul de mediu vor fi avizate de către administratorul drumului, care verifică următoarele:

— respectarea prevederilor Ordinului ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 125/1996;

— efectuarea de analize asupra factorilor de mediu pentru situația existentă în teren;

— propunerile și recomandările privind măsurile de reducere a impactului generat de noua lucrare, precum și propuneri privind programul de monitorizare pe parcursul execuției și în exploatare;

b) pe parcursul execuției lucrărilor de drumuri, antreprenorul general este răspunzător de respectarea tuturor condițiilor legate de impactul asupra mediului;

c) la terminarea lucrărilor de execuție a drumurilor, în cadrul lucrărilor de recepție se va verifica realizarea lucrărilor de protecție a mediului, conform documentației de proiectare.

1.5 Cheltuielile aferente măsurilor de protecție a mediului, evaluate de proiectant pe baza studiilor de impact — preliminare și finale —, vor fi nominalizate cantitativ și valoric în studiile de fezabilitate întocmite.

1.6 Concomitent cu elaborarea proiectelor se vor întocmi studii de impact pentru următoarele lucrări:

— de construcție și modernizare a drumurilor;

— de reparații capitale ale drumurilor;

— de reabilitare a drumurilor.

CAPITOLUL 2

Protecția mediului ca urmare a impactului drum–mediu înconjurător

Definiție:

• *biodiversitate* — variabilitatea organismelor vii din ecosistemele terestre și acvatice și din cadrul complexurilor ecologice din care acestea fac parte; diversitatea cuprinde variabilitatea din cadrul speciilor, între specii și între/în cadrul ecosisteme/lor.

Protejarea unor specii și organisme rare, amenințate cu dispariția, conservarea biodiversității și instituirea de arii protejate, precum și măsurile stabilite de autoritatea de protecție a mediului sunt prioritare în raport cu alte interese. Autoritatea centrală de protecție a mediului, cu consultarea Academiei Române și a Comisiei Naționale UNESCO, stabilește criteriile pentru instituirea ariilor protejate și de conservare a biodiversității.

2.1 Protecția apelor și a ecosistemelor acvatice

2.1.1 La lucrările de drumuri prevăzute la pct. 1.6 se va asigura protecția apelor de suprafață, subterane și a ecosistemelor acvatice, care are ca obiect menținerea și ameliorarea calității și productivității naturale ale acestora, în scopul evitării unor efecte negative asupra mediului, sănătății umane și bunurilor materiale. Controlul respectării reglementărilor de protecție a apelor și a ecosistemelor acvatice este organizat și exercitat de către autoritățile din domeniul mediului, apelor, sănătății și de alte autorități, potrivit competențelor legale.

2.1.2 Conceperea și elaborarea unui traseu de drum se vor realiza prin alegerea soluției optime, pentru evitarea prejudiciilor ireversibile aduse mediului acvatic de orice tip. Sistemul de scurgere a apelor trebuie să fie proiectat și întreținut pentru a proteja drumul și terenurile adiacente, să fie compatibil cu mediul înconjurător. În cazul în care drumul străbate zone umede, se vor executa lucrări specifice pentru eliminarea apelor, pentru a evita fenomenele de bălțire. Lucrările de execuție a infrastructurii rutiere vor respecta zonele de protecție sanitară impuse de legislația în vigoare.

2.1.3 Pentru protecția faunei acvatice se vor prevedea în proiectele întocmite ca urmare a studiilor de impact măsuri conform legislației în vigoare, astfel încât lucrările de drumuri să nu dăuneze faunei acvatice și să protejeze speciile rare întâlnite.

2.1.4 Execuția lucrărilor de infrastructură se va face astfel încât contaminarea potențială a cursurilor de apă, lacurilor, pânzei freatice să fie evitată. Amplasarea lucrărilor de artă — poduri, viaducte, ziduri de sprijin, tunele — se va face astfel încât să se evite:

- modificarea dinamicii scurgerii apelor prin reducerea secțiunilor albiilor;
- întreruperea scurgerilor apelor subterane.

2.1.5 Apele de pe suprafața drumului se vor colecta în șanțurile laterale drumului, prevăzute și dimensionate conform legislației în vigoare. Evacuarea apelor se face conform reglementărilor din acordul de mediu.

2.1.6 Deversarea apelor uzate menajere în șanțurile laterale drumului este interzisă. Evacuarea apelor uzate menajere, provenite de la amenajările colaterale drumului, neracordate la un sistem de canalizare, se face prin instalații de preepurare sau fose septice vidanjabile, care trebuie să fie proiectate și executate conform normativelor în vigoare și amplasate la cel puțin 10 m față de cea mai apropiată locuință. Instalațiile se execută și se întrețin în bună stare de funcționare de către beneficiarul acestor lucrări.

2.2 Protecția atmosferei

Definiție:

• *protecția atmosferei* urmărește prevenirea, limitarea deteriorării și ameliorarea calității acesteia pentru a evita manifestarea unor efecte negative asupra mediului, sănătății umane și bunurilor materiale.

2.2.1 Prin studiul de impact al situației existente se identifică poluarea în lungul unui drum, pe baza estimării datelor de trafic (numărul, tipul și viteza autovehiculelor).

Indicatorii calitativi ai emisiilor în atmosferă nu vor depăși valorile rezultate în urma calculelor privind dispersia poluanților în atmosferă, valori prevăzute în acordul de mediu.

2.2.2 Pentru stabilirea măsurilor de protecție împotriva zgomotului și vibrațiilor, prin studiul de impact care se întocmește se au în vedere următoarele aspecte:

- identificarea zonelor sensibile la zgomot și vibrații, cauza sensibilității;
- identificarea principalelor surse locale de zgomot;
- verificarea existenței unor reglementări locale în ceea ce privește nivelul de zgomot și vibrațiile, atât în cursul zilei, cât și în cursul nopții;
- măsurarea nivelului de zgomot ambiant existent.

Nivelul de zgomot măsurat, exterior așezărilor umane, va respecta prevederile legislației în vigoare. Protecția poate fi realizată prin montarea de panouri fonoabsorbante, îmbrăcăminte antizgomot la trecerea prin apropierea locuințelor. Dimensionarea acestora se realizează în funcție de condițiile locale și conform standardelor.

2.3 Protecția solului

2.3.1 Antreprenorul este obligat ca, înaintea amplasării șantierului, să obțină acordul de mediu. Amplasamentul organizării de șantier se face, de preferință, în zone neîmpădurite, zone care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de producție pentru culturi agricole sau silvice, stabilirea acestuia făcându-se pe bază de studii ecologice, avizate de organele de specialitate.

2.3.2 Antreprenorii lucrărilor de drumuri, lucrări amplasate pe terenuri agricole și forestiere, sunt obligați să ia măsuri de depozitare a stratului de sol fertil decopertat, în vederea refolosirii acestuia, de prevenire a eroziunii solului și de stabilizare permanentă a suprafețelor drumurilor în lucru, în special înaintea perioadei de iarnă.

2.3.3 Pe parcursul desfășurării lucrărilor de execuție a drumurilor, antreprenorul va lua măsuri pentru asigurarea stabilității solului, corelând lucrările de construcție cu lucrările de ameliorare a terenurilor afectate. La execuția terasamentelor se va evita folosirea materialelor cu risc ecologic imediat sau în timp.

2.3.4 Beneficiarii lucrărilor de investiții, care dețin terenuri pe care nu le mai folosesc, vor proceda la redarea acestora în conformitate cu legea privind regimul juridic al drumurilor.

2.3.5 Drumurile, prin lucrările de exploatare și întreținere, pot afecta calitatea solului prin modificarea structurii, dereglarea echilibrului ecosistemelor, modificarea habitatelor, divizarea teritoriului, întreruperea căilor de deplasare a faunei, consumul de teren agricol sau cu altă destinație productivă. Pe durata exploatarei și întreținerii drumurilor se vor respecta măsurile de protecție a mediului în conformitate cu legislația în vigoare:

- se vor menține în bună stare de funcționare amenajările antipoluante și de protecție a mediului;

— se vor marca zonele sensibile ecologic, cu indicarea regimului de circulație și prin informarea publicului asupra importanței ecologice a obiectivului;

— se vor realiza plantații rutiere pentru protecția solului.

2.4 Protecția mediului forestier

În cursul execuției lucrărilor de drumuri și pe durata exploatării și întreținerii atât antreprenorul general, cât și administratorul drumului vor lua toate măsurile de protecție a fondului forestier în conformitate cu cerințele legislației în vigoare. Zonele în care s-au depozitat materialele provenite din excavații vor fi reamenajate la terminarea lucrărilor, conform condițiilor impuse prin acordul de mediu.

2.5 Protecția siturilor arheologice și istorice

Prin construcția unui drum se înlesnește accesul la siturile arheologice și istorice existente sau la altele noi, descoperite în timpul lucrărilor de construcții. Pe durata execuției este necesar să se prevadă măsuri pentru a se asigura o protecție adecvată a acestora.

2.6 Protecția zonelor cu valoare peisagistică și a zonelor naturale protejate

2.6.1 Autorizarea executării lucrărilor de drumuri în parcuri naționale, rezervații naturale, precum și în alte zone protejate, de interes național, delimitate conform legii, se face conform aprobărilor legale în vigoare.

2.6.2 Un traseu de drum nou trebuie să se încadreze armonios în peisajul înconjurător, să utilizeze cât mai bine configurația terenului și perspectivele avantajoase și să devină chiar o atracție turistică propriu-zisă. Structura construcțiilor poate fi aleasă astfel încât prin selectarea materialelor de construcție să se armonizeze cu ansamblul peisagistic specific zonei.

2.7 Regimul deșeurilor

2.7.1 Principalele produse generate de activitatea de construcție și întreținere a drumurilor, ce pot fi clasate ca deșuri, sunt materialele rezultate din decapări și din demolări.

În activitatea de construcție și întreținere a infrastructurilor rutiere se va ține seama de reglementările în vigoare în colectarea, transportul, depozitarea și reciclarea deșeurilor.

2.7.2 Obligațiile ce rezultă din prevederile Legii nr. 137/1995 sunt următoarele:

— se vor recicla deșeurile re folosibile, prin integrarea lor, în măsura posibilităților, în lucrările de drumuri, în conformitate cu încercările de laborator;

— deșeurile ce nu pot fi reciclate prin integrarea în lucrările de drumuri se vor colecta, depozita și preda centrelor de colectare sau se vor valorifica direct prin predare la diverși consumatori;

— se vor depozita deșeurile ce nu pot fi reciclate numai pe suprafețe special amenajate în acest scop;

— se vor respecta condițiile de refacere a cadrului natural în zonele de depozitare, prevăzute în acordul și/sau autorizația de mediu;

— întreținerea utilajelor și vehiculelor folosite în activitatea de construcție și întreținere a drumurilor se efectuează doar în locuri special amenajate, pentru a evita contaminarea mediului.

2.7.3 În cazul accidentelor în care sunt implicate autovehicule, ridicarea caroseriilor, curățarea locului accidentului de resturi de metal și sticlă, decopertarea solului îmbibat cu produse petroliere și alte substanțe periculoase, refacerea vegetației, precum și repararea îmbrăcămintei rutiere și lucrările de consolidare a drumurilor avariate intră în sarcina celor vinovați de producerea incidentului, conform normelor în vigoare privind stabilirea și sancționarea

contraveniențelor la normele privind exploatarea și menținerea în bună stare a drumurilor publice.

2.8 Protecția mediului uman

Legea nr. 137/1995 stipulează obligativitatea respectării principiilor ecologice în procesul de dezvoltare social-economică, pentru asigurarea unui mediu de viață sănătos pentru populație. Amplasarea drumurilor, autostrăzilor trebuie să se facă fără a prejudicia în vreun fel salubritatea, ambientul, spațiile de odihnă, tratament și recreere, starea de sănătate și de confort a populației. În acest scop se au în vedere următoarele:

— realizarea, dezvoltarea și întreținerea spațiilor verzi — aliniamente de arbori și perdele de protecție, cu rol atât antipoluant — împotriva noxelor, zgomotului —, cât și estetic;

— folosirea, în măsura posibilităților, a unor tipuri de îmbrăcămintă rutieră absorbantă fonic;

— execuția, unde este posibil, de piste pentru bicicliști;

— execuția de treceri sigure pentru pietoni;

— execuția de amenajări speciale pentru persoanele cu handicap.

CAPITOLUL 3

Dispoziții finale

Prevederile prezentelor norme nu sunt limitative. Protecția mediului înconjurător va respecta întreaga legislație existentă în domeniu, adaptată la condițiile specifice generate de activitatea de execuție și de întreținere a drumurilor.

CAPITOLUL 4

Referințe

• Legea nr. 18/1991 — Legea fondului funciar, republicată

• Legea nr. 98/1992 — Lege pentru ratificarea Convenției privind protecția Mării Negre împotriva poluării, semnată la București la 21 aprilie 1992

• Legea nr. 137/1995 — Legea protecției mediului

• Legea nr. 26/1996 — Codul silvic

• Legea nr. 107/1996 — Legea apelor

• Ordonanța Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național

• Ordonanța Guvernului nr. 33/1995 privind măsurile pentru colectarea, reciclarea și reintroducerea în circuitul productiv a deșeurilor re folosibile de orice fel

• Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor

• Hotărârea Guvernului nr. 36/1996 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele privind exploatarea și menținerea în bună stare a drumurilor publice

• Hotărârea Guvernului nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism

• Hotărârea Guvernului nr. 101/1997 — pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară

• Ordinul ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 462/1993 pentru aprobarea Condițiilor tehnice privind protecția atmosferei și a Normelor metodologice privind determinarea emisiilor de poluanți atmosferici produși de surse staționare

• Ordinul ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului nr. 125/1996 pentru aprobarea Procedurii de reglementare a activităților economice și sociale cu impact asupra mediului înconjurător

• Ordinul ministrului sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației.